

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Ramon Xuriguera i Parramona a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/ramon-xuriguera-i-parramona> >

Ramon Xuriguera i Parramona

Ramon Xuriguera i Parramona

Josep Camps i Arbós (Universitat Oberta de Catalunya)

Ramon Xuriguera és una de les figures més remarcables, i al mateix temps desconegudes, del panorama literari català de la primera meitat del segle XX. Nascut el 1901 a la localitat de Menàrguens, a la comarca de la Noguera, es dedicà a l'activisme cultural, la narrativa, l'assaig, la traducció i el periodisme. Fou el primogènit d'una família de la qual els seus germans Joan Baptista (1908-1987) i Pau (1913-1938) també van sentir-se temptats per l'escriptura. El 1909 la família anà a viure a Balaguer i quatre anys després a Lleida ja que el pare, Pau Xuriguera i Balagué, havia entrat a treballar de conserge al Liceu Escolar, la institució pedagògica que gaudia d'un major predicament entre els sectors progressistes de la societat ponentina de l'època. De 1915 a 1919 Xuriguera realitzà estudis de magisteri. Paral·lelament a la docència a Camarasa i a Lleida, va encetar una nova faceta, la de periodista, a través de la revista obrera *Lucha social* i del periòdic republicà *El Ideal*.

El setembre de 1926 és la data que assenyala l'entrada de Xuriguera en el món de l'activisme cultural. I ho farà amb l'accés a la direcció de la revista *Lleida*, que havia fundat el 1921 Amali Prim, i vinculada al grup polític de Joventut Republicana; una publicació que convertí en una plataforma des de la qual articulà un projecte de dinamització cultural per a la capital del Segrià. La tasca a *Lleida* s'eixamplà amb la creació literària: hi veuran la llum poemes i proses que, amb els textos apareguts en altres publicacions de l'època (*La Dona Catalana*, *L'Esquella de la Torratxa*, *Diari de Mataró*, *Recull...*), representaran el punt de partida de l'obra literària.

El juliol de 1928 Xuriguera s'instal·là a París becat per la Junta de Ampliación de Estudios de Madrid; impartí classes d'espanyol a La Sorbona i es relacionà amb intel·lectuals francesos i amb exiliats catalans i espanyols residents a França a causa de la dictadura de Primo de Rivera, entre els quals podem destacar Domènec de Bellmunt, Joan Casanovas, Ventura Gassol, Jaume Miravittles i Eduardo López Ochoa. A més continuà desenvolupant una notable tasca periodística en tant que esdevingué corresponsal del diari *La Publicitat*. Igualment va escriure articles per a altres revistes i periòdics catalans i francesos: *L'Opinió*, *D'ací i d'allà*, *La Nau* i *La Veu de Balaguer*, *Monde* o *Contacts*. Un complement a la pràctica periodística fou la redacció, entre el febrer i el juny de 1929, del primer llibre, *Els exiliats acusen*, on retratà una sèrie de figures que, des de l'exili parisenc, es va dedicar a combatre la dictadura primoriverista.

El juny de 1930, Xuriguera retornà a Lleida amb l'encàrrec de dirigir *La Jornada*, un diari lligat als interessos de Joventut Republicana. N'ocupà la direcció fins al 23 d'abril de 1931 quan, pocs dies després de proclamar-se la República, es traslladà a Barcelona després d'acceptar el càrrec de secretari personal que li oferí Joan Casanovas, aleshores conseller de Defensa de la Generalitat de Catalunya. Un càrrec que continuà exercint quan Casanovas esdevingué, successivament, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, conseller de Finances, i president del Parlament.

Al llarg de la dècada dels trenta, Xuriguera va dur a terme una prolífica activitat cultural a Barcelona. Entre 1932 i 1933 es relacionà amb un grup d'escriptors de diferent origen, formació, ideologia i

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Ramon Xuriguera i Parramona a LletreA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/ramon-xuriguera-i-parramona> >

estètica (Ignasi Agustí, [Sebastià Juan Arbó](#), [Xavier Benguerel](#), Martí de Riquer, Josep Maria Miquel i Vergés, Josep Maria Boix i Selva i Joan Teixidor) i el gener de 1936 s'adherí a la llista de membres del Club dels Novel·listes, ideat per [Francesc Trabal](#). A més, trobem la seva signatura en publicacions d'un consolidat prestigi: *La Publicitat*, *La Humanitat* o *La Rambla*. Quant a l'activitat periodística també cal posar de relleu la implicació en les propostes de Josep Janés i Olivé (*Diari Mercantil*, *Avui* o *Rosa dels Vents*) i en la fundació del setmanari *L'Horitzó*, pròxim a l'ideari d'Esquerra Republicana. Va ser, però, en el terreny de la literatura on Xuriguera aconseguí fer-se un nom. El 1932 edità dues obres d'inspiració parisenca: la novel·la *Volves grises* i el recull *Espills dormits*; el 1933 la biografia *Casanovas. Quinze anys de política catalana* i el 1936 la novel·la *Desordre*, en què desenrotllà temes com la pèrdua de l'adolescència o la destrucció de la família, i l'assaig *L'aportació de l'occident català a l'obra de la Renaixença*, on reconstruí la tradició cultural de les Terres de Ponent. A més, donà a conèixer les traduccions d'*Els infants terribles*, de Jean Cocteau, el 1934 i de *Masako*, de Kikou lamata, el 1935.

Els anys de la Guerra Civil van permetre Xuriguera de continuar mantenint una dilatada activitat política i cultural al servei de Catalunya i de la República. El 7 d'agost de 1936 va esdevenir un dels membres, del nucli organitzador i fundador de l'Agrupació d'Escriptors Catalans, que reuní entre els afiliats la majoria dels escriptors catalans que restaren a Catalunya durant el conflicte bèl·lic. Durant el transcurs de la contesa, redactà articles per a les revistes *Mirador*, *Moments* i *Nova Ibèria*. I publicà, el 1937, dos assaigs de divulgació que posseïen un to nítidament combatiu i antifeixista: *La repressió contra els obrers a Catalunya*, i *Goya, pintor del poble*. L'estiu de 1938 abandonà Catalunya i s'exilià a París; un any en què donà a la impremta la novel·la *Destins*: ambientada a Lleida entre 1918 i 1930, va ser considerada per la crítica com una de les seves millors obres de preguerra.

La caiguda de Barcelona sorprengué Xuriguera a la capital francesa amb la seva muller, Henriette, i el fill del matrimoni, Gerard. El juliol de 1939 es traslladà a Mouleydier i, posteriorment, a Bergerac on entre 1941 i 1944 va escriure les novel·les *Els Astruc*, ambientada a la Dordonya, i *Tres nits*, l'acció de la qual transcorre a la seva vila nadiua a les acaballes del segle XIX; i traduí *El gran Meaulnes*, d'Alain Fournier, i *Madame Bovary*, de Gustave Flaubert. També al llarg d'aquesta dècada mantingué una intensa relació epistolar amb Joan Casanovas amb qui col·laborà en la creació d'un moviment polític unitari de tots els partits nacionalistes i amb l'editor Josep Queralt amb la finalitat d'endegar les edicions Proa, a Perpinyà. A més de col·laborar a diverses publicacions de la diàspora catalana a França (*Catalònia*), *Quaderns d'estudis polítics, econòmics i socials*, *La Humanitat* o *Presència catalana*. Inicià el procés de revisió de dues novel·les de preguerra (*Destins* i *Desordre*), redactà l'assaig de temàtica artística *L'escola de pintura catalana*, preparà el recull d'articles polítics *La crisi del nostre temps* i participà activament en els [Jocs Florals](#) de la Llengua Catalana: el 1946 guanyà la Copa Artística amb *Tres nits*; el 1948 el Jaume Balmes amb *Jacint Verdaguer. L'home i l'obra*, un treball sobre la vida i obra del poeta de Folgueroles aparegut, pòstumament, el 1971; i el 1952 l'Alfons Maseras amb *L'evolució de la prosa de la Renaixença. Antoni de Bofarull i Josep Pin i Soler*.

L'octubre de 1954 Xuriguera anà a viure a París després d'acceptar l'ofertament del doctor Jean Serrailh, que el designà professor de Llengua i Literatura Castellana i Civilització Hispanoamericana al Lycée Louis-le-Grand. Durant els anys de residència a la capital francesa participà activament en diverses manifestacions en defensa de la cultura catalana. El 9 de febrer de 1958 començà a Ràdio París una sèrie d'emissions quinzenals en català amb el nom genèric de "París, fogar de cultura catalana", que es perllongaren fins al maig de 1964; el 1959 esdevingué una peça fonamental en l'organització dels [Jocs Florals](#) del Centenari, celebrats al Gran Amfiteatre de la Sorbona de París sota la presidència de [Josep Carner](#); el gener de 1960 coordinà la delegació de París del Patronat de

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Ramon Xuriguera i Parramona a LletreA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/ramon-xuriguera-i-parramona> >

Cultura Popular, creat per Ferran Cuito amb la col·laboració de [Rafael Tasis](#) i d'Enric Roig; i el gener de 1964 participà en la creació de la sucursal francesa d'Òmnium Cultural, de la qual fou president i, alhora, s'encarregà del seu *Butlletí informatiu*.

Malgrat haver abandonat pràcticament la creació literària, Xuriguera continuà dedicant-se a la traducció d'obres franceses al català com *La nausea* (1966), de Jean-Paul Sartre o *Una mort molt dolça* (1966), de Simone de Beauvoir. De tota manera, l'atenció d'aquests anys se centrà en l'assaig tot i que en vida únicament va veure la llum, el 1961, *La idea de l'home en la novel·la francesa*. Xuriguera tampoc deixà de banda la participació en revistes tant de l'exili català (*Vincle* i *Tribuna*, de París, *Vida Nova*, de Montpeller, *Pont Blau*, *Orfeo Català* i *Xaloc*, de Mèxic, *Ressorgiment*, de Buenos Aires) com franceses (*La France Latine* i *L'Unité Latine*). Al llarg d'aquests anys, Xuriguera realitzà algunes breus estades a Catalunya (quan visitava Barcelona no deixava d'assistir a la penya del cafè Tèrminus en què participaven també [Rafael Tasis](#) i Joan Baptista Xuriguera). La mort a Bergerac, on sojornava després del curs escolar, el 22 d'agost de 1966, li va impedir, tal vegada, el retorn definitiu.

Tast de textos

Text

 WEB: Fragment de Madame Bovary

Traducció de Ramon Xuriguera recollida a Visat (PEN Català).

<http://www.visat.cat/espai-traductors/eng/fragments/613/317/-/0/-/ramon-xuriguera.html>

Biobibliografia

Biografia

 WEB: A la Viquipèdia

Biografia, obra i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Ramon_Xuriguera_i_Parramona

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Xuriguera+Ramon&sortdropdown=-&searcope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Xuriguera+Ramon&sortdropdown=-&searchscope=23

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SXuriguera+Ramon|Orighresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Xuriguera%2C+Ramon&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Ramon Xuriguera i Parramona a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/ramon-xuriguera-i-parramona> >

Comentaris sobre l'autor

Crítica

WEB: Ramon Xuriguera (1901-1966): ideologia, activitat cultural i literatura

Tesi doctoral de Josep Camps i Arbós (2004) dins el web Tesis Doctorales en Red.

http://www.tesisenred.net/TDX-0726105-234716/index_cs.html

Diversos

WEB: Web de Joan Baptista Xuriguera

Amb informació sobre el seu germà Ramon.

<http://www.xtec.cat/~jrigo4/>

Comentaris

PDF: "La cultura a les Terres de Lleida de 1900 a 1936"

Article de Josep Borrell a la revista *URTX*, núm. 14 (abril 2001). Inclou referències a la tasca cultural de Xuriguera.

<http://www.museutarrega.com/Publicacions/pdf/225-235.pdf>
